

ZAHTEVE MLADIH ZA PODNEBNO PRAVIČNOST ZA PRAVIČEN ZELENİ PREHOD:

Koordinacija:

1. Ustanovitev posebne organizacijske enote v državni upravi (npr. služba vlade ali ministrstvo), ki bo imela široke pristojnosti in finančno ter kadrovsko podporo za koordiniranje in čimprejšnji pričetek izvajanja vseh politik in ukrepov, povezanih z zelenim prehodom, vključno s prilagajanjem podnebnim spremembam.

Energetika:

2. Razogljičenje energetike, s poudarkom na ukrepih zmanjšanja porabe energije, najkasneje do leta 2035, začevši s pripravo celostnega načrta za naravi prijazno in družbeno sprejemljivo gradnjo obnovljivih virov energije do začetka 2023 in zagotovitev zadostnih javnofinančnih sredstev za doseg deleža energije iz OVE vsaj 60 % do leta 2030. Poudari naj se decentralizirana gradnja in spodbujanje skupnostnih energetskega projektov.
3. Prenovitev strategije za izstop iz premoga, ki naj vključuje lokalno prebivalstvo ter delavke in delavce in alternativne oblike gospodarstva, kot je zadružništvo, in vzpostavitev proračunskega sklada za socialno pravičen prehod in postopno zaprtje Termoelektrarne Šoštanj ter Premogovnika Velenje najkasneje do leta 2030, s pripravo scenarija za primer predčasnega zaprtja.

4. Opustitev namer po gradnji novih velikih hidroelektrarn, saj te ne predstavljajo naravni prijaznega razogljichenja, ogrožajo biodiverzitetu in vodne vire, sploh ker obstajajo sprejemljivejše alternativne rešitve za pridobivanje električne energije.
5. Javnosti naj bo omogočen demokratičen, vključujoč proces pri odločanju in izbiri energetske prihodnosti Slovenije na podlagi javno dostopnih dejstev o pozitivnih ter negativnih vidikih predvidenih scenarijev.

Promet:

6. Lokacijsko in finančno dostopen ter časovno učinkovit javni promet, ki naj postane nepridobitna storitev.
7. Takojšnje naložbe v železniško infrastrukturo, s prioritetenim razvojem potniškega prometa, in ustavitev širjenja cestnih povezav.
8. Integracija vseh oblik javnega prevoza, vzpostavitev javne agencije za koordinacijo javnega prevoza, povečanje naložb v infrastrukturo za trajnostno mobilnost in vzpostavitev pogojev za spodbujanje alternativnih oblik prevoza (so-lastništvo, so-uporaba, ...), v povezavi z drugimi ukrepi zmanjševanja števila osebnih avtomobilov. Javni sektor naj prevzame vodilno vlogo in služi kot zgled.
9. Spodbujanje kolesarjenja, s poudarkom na izboljšanju in širitvi kolesarske infrastrukture ter integraciji kolesarske infrastrukture z infrastrukturo za javni potniški promet.
10. Integrirano, strateško prostorsko načrtovanje, ki upošteva dostopnost javnega prometa in druge infrastrukture, potrebne za življenje, vključno z dostopnostjo zaposlitve.
11. Zaposlovalec mora zagotavljati zaposlenim delo od doma vsaj enkrat tedensko v vseh primerih, kjer je to mogoče in kadar zaposleni to želi. V primerih, kjer delo od doma ni mogoče, naj se delovnik zaposlenih skrajša za polovico delovnega dneva.

Delo in sociala:

12. Zasnova vseh ukrepov zelenega prehoda na način, da ohranjajo in izboljšajo življenjski standard manj premožnih, posebej marginaliziranih družbenih skupin. Ranljivim posameznikom in gospodinjstvom naj se zagotovi zadostno pomoč za uveljavitev ukrepov zelenega prehoda.
13. Sprememba državne politike zaposlovanja v smeri spodbujanja zaposlovanja na dostojnih zelenih delovnih mestih, tudi v javnih storitvah na področju skrbstva in zdravstva.
14. Uvedba 32-urnega štiridnevnega delovnega tedna ob enakem plačilu, brez obsežnega povečevanja delovnih obremenitev, in sočasno spodbujanje nematerialnega preživljanja prostega časa.
15. Izgradnja, obnova, odkup ali druga pridobitev vsaj 2000 kakovostnih javnih najemnih stanovanj na leto, ki bodo cenovno dostopna, visoko energetska učinkovita, primerno okoljsko umeščena, čim bolj samozadostna ter z dostopom do kakovostnega javnega potniškega prometa.
16. Zagotovitev pogojev za vzpostavitev stanovanjskega združenja v Sloveniji in ustrezna podpora za uspešen zagon združenja.
17. Prenos presežka stanovanj, v primeru kadar ima lastnik v lasti več kot štiri stanovanjske enote, v javni stanovanjski fond, uvedba nepremičninskega davka, ki ne bo obremenil stanovanj, v katerih lastnik biva, in uveljavitev omejitve najemnin, ki jih na lokalnem nivoju lahko določijo občine.
18. Prenovitev izobraževalnega sistema v vrtcih, šolah, srednjih šolah ter na fakultetah z namenom ozaveščanja in izobraževanja mlajših generacij o podnebnih spremembah, biodiverziteti in drugih s tem neposredno povezanih temah.

Finance in gospodarstvo:

19. Zelena finančna reforma, vključno z uvedbo davščin za onesnaževalce in vzpostavitev trajnostnih kriterijev kot pogoj za kakršno koli podeljevanje javnih sredstev preko javnih razpisov in naročil, ter vseh drugih oblik javnega naročanja storitev ali materialnih dobrin.
20. Sprememba namena SID banke v spodbujanje izključno projektov sonaravnega razvoja, blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam.
21. Ustavitev subvencioniranja fosilnih goriv in subvencioniranja energetsko intenzivne industrije ter podžavljenje in prestrukturiranje energetsko intenzivnih podjetji ter uveljavitev progresivne integralne obdavčitve, ki naj nadomesti izpad proračunskih prihodkov.

Mednarodni odnosi:

22. Ustavitev nabave orožja, zmanjšanje vojaškega proračuna in preusmeritev teh sredstev za zeleni prehod.
23. Redno namenjanje proračunskih sredstev za mednarodno razvojno pomoč za prilagajanje podnebnim spremembam in omilitev podnebnih sprememb v državah globalnega juga.
24. Vzpostavitev infrastrukture za sprejem podnebnih in drugih beguncev ter zagotovitev ugodnih pogojev za preselitev ter življenje v Sloveniji.

Kmetijstvo in prehrana:

25. Ukrepi za prehod v sonaravno kmetijstvo in pospešen prehod na čim bolj lokalno in ekološko pridelano, pretežno rastlinsko prehrano s čim nižjim okoljskim odtisom ter s sodelovanjem vseh relevantnih deležnikov, s poudarkom na kmetih. V večji meri je treba poslušati znanost pri izbiri vrst za pridelavo hrane ter načinov kmetovanja. Področje pridelave hrane naj se oblikuje tako, da kljub prestrukturiranju in spremembam kmeti ne bodo izgubili vira dohodka.
26. Sprejetje ukrepov za zmanjševanje količine zavržene hrane, ob zagotavljanju kakovosti hrane, vključno z lokalnimi izmenjevalnicami hrane in podporo lokalnim tržnicam, ter ozaveščanjem in izobraževanjem o pomenu hrane v vrtcih, šolah ter drugje.

Biodiverziteteta in zdravi ekosistemi:

27. Priprava strategije za prilagajanje podnebnim spremembam v Sloveniji, s posebno pozornostjo na naravovarstvu in ohranjanju biodiverzitetete. Naj narava prevlada nad interesi gospodarstva.
28. Odprava sprememb Zakona o ohranjanju narave, ki so oslabile varovanje narave, in dosledno ter strokovno izvajanje zakona, s ciljem ohranjanja dobrega stanja ekosistemov in biodiverzitetete ter preprečevanja izumiranja vrst ob upoštevanju lokalnih naravovarstvenikov in strokovnjakov, ki poznajo lokalno stanje okolja.
29. Širitev zavarovanih območij, predvsem zavarovanih območij narave, s posebnim poudarkom na varovanju vodnih in gozdnih virov, ki so pomembni habitatni tipi z vidika biodiverzitetete.